

BPI1235 Mesterséges intelligencia

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Kreditpont : 4

Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.): 2+2

Előfeltétel (tantárgyi kód) BPI1204 (programozás 2)

Oktató: dr. Vályi Sándor

- *elektronikus levelezőcím: valyi.sandor@nye.hu, 2 munkanapi reakcióidő, nem azonnali ügyfélszolgálat!*
- *A kurzushoz tartozik: moodle.nye.hu (Kezdőoldal / ► Matematika és Informatika Intézet / ► Informatika / ► PTI III. év nappali / ► Mesterséges intelligencia). Itt lesznek a jelenléti előadások anyagai.*
- *A kurzushoz tartozik: classroom.google.com- Felvételi kulcs: f6nc2nj itt fogunk gyakorló feladatokat megoldani interaktívan, de jelenléti módon, a tanteremben.*

Félévi követelmény: vizsga (évközi alapján lehetséges jegymegajánlás is)

Évközi követelmény, vizsgára bocsájtás feltétele:
beadandó-védés és 2 dolgozat

Féléves tematika:

Az órák programja (tematika):

Hét	Előadáson	Gyakorlaton	Gyak. dátum (Ea: -1)
1	Bevezetés, intelligens ágensek	Ágensek tulajdonságai; Egyszerű ágensek programozása	febr. 10
2	Problémák állapottér-reprezentációja	Példák állapottér-reprezentációra, keretrendszer állapottér-reprezentált problémák számára	febr.17
3	Problémamegoldás, mint útkeresés	Mélységi, szélességi és egyéb nem informált keresők.	febr.24
4	Informált keresési eljárások	Informált keresők	márc.03
5	2-személyes játékok, Java keretrendszer a 2-személyes játékokhoz. Példa a beadandó 0-1-2. produktumára	Minimax algoritmus, alfa-béta vágás. Beadandó-témaválasztás.Beadandó 0. feladat.	márc.10

6	Adatbázist nem építő keresési eljárások. Genetikus algoritmusok, backtrack eljárás. Kényszerfeltételek az állapotokon.	Beadandó 1. produktum, példa dolgozat	márc.17
7	ZH-készülés	<u>ZH I.</u>	márc.24
8	Beadandó példaprogram bemutatása	Beadandó 2. produktum, a ZH I. szóbeli védése	márc.31
9	Nulladrendű és elsőrendű logika és ismeretreprezentáció, következtetés, automatikus következtetés: rezolúció ítéletlogikára	Ismeretreprezentáció Tarski világában. Logikai feladatok megoldása -- tutorial.	ápr.7
10	Logikai programozás, Prolog, kényszerfeltételes logikai programozás. Szakértői és döntéstámogatási rendszerek. Ismeretreprezentációs módszerek. Szakértői rendszerek és logikai programozás.	Prolog gyakorlatok. Beadandó 3. fázis	ápr.21
11	Bizonytalan ismeretek ábrázolása, pl. Bayes-hálók. Tanuló algoritmusok: ID3. Döntési fák.	Gyakorlatok a Bayes-hálókról, ID3 algoritmusról, döntési fákról	ápr.28
12	ZH II. dolgozat az előadáson!!!	Beadandó 4. fázis:	máj.5
13-14	Kiegészítések, ismétlés.	Beadandó-bemutatás és védés hosszabbításra.	máj.12,19

Értékelési rendszer (évközi és vizsga)

-- évközi 1. követelmény: 40 pont **beadandó**, ami a későbbiekben nagyon részletesen le van írva. Ennek benyújtása messze nem elég: védése a gyakorlatokon.

A beadandóválasztás az ötödik hétig a moodle-n. A beadandó köztes állapotainak bemutatása szintén, a gyakorlatokon. Benyújtási határidő a táblázatban. Minimum pontszám 24, anélkül nem lehet vizsgázni.

Fázis	Leírás	Hét	Pontszám
0. fázis	a feladat szöveges leírásának feltöltése	5	2
1. fázis	a választott témák problémáinak állapotter-	6	4

	reprezentációja, állapotok, operátorok leírása dokumentációban		
2. fázis	állapottér-repr. Javaban programozva is, kereső-algoritmus beállítása	8	15
3. fázis	GUI pályaszerkesztés	10	15
4. fázis	mentés XML-be/RDBMS-be, vizsatöltés is, természetesen	12	4

-- évközi 2. item: 40 pont *elméleti és gyak dolgozat papíron, a 7. heti előadáson + a 7. heti gyakorlaton.* Minimum 24 pont, anélkül nem lehet vizsgázni.

-- évközi 3. item, 20 pont: *gyak dolgozat II papíron, a 12. heti előadáson.* Minimum 10 pont a vizsgázáshoz.

Akinek eme évközi 3 követelményből megvan 58p a max 100-ból, **ő vizsgázhat.**

Jegymegajánlás: az évközi teljesítmény alapján 58 p – elégséges, 70 p – közepes, 80p- jó, 90 p – jeles.

Az évközi követelményeket egyszer lehet csak ismételni várhatóan június elején, ezek alapján már nem kötelező a jegymegajánlás az oktató számára. De lehetséges.

A vizsga: szóbeli. Itt a jegymegajánlás és az évközi pontok már nem számítanak, minden jegyet lehet szerezni 1..5 intervallumban.

A beadandóról:

A beadandó program problémamegoldója az állapottér gráfrepresentációján kell alapuljon és valamely, a kurzuson tanult keresőalgoritmust felhasználva (mélységi, szélességi kereső etc. avagy minimax algoritmus, alfa-béta vágás) kell működni. [18p]

A problémamegoldás/játék inicializálható legyen egy kezdőállással, amit input fájlból olvasunk föl. 2 személyes játék esetén az egyik ellenfél lépéseit humán vezesse, a másik fél lépéseit a minimax lépésajánló, legalább 8 féllépés mélységig.

Előny, ha a program grafikus felhasználói felülettel rendelkezik, pályaszerkesztési funkcióval (a kezdőállás grafikus megszerkesztése). [5p] Legalább annyi távoli adatbázis-használatot tartalmazzon, hogy elmenti az adott felhasználó nevét, a megszerkesztett generált pályát egy megadott névvel, a játszmát és az eredményt, vagy relációs adatbázisban, vagy XML-adatként. Mondani sem kellene, vissza is kell tudnia tölteni a mentésből a név alapján kikeresve a zöbb elmentett állás közül. [5p]

A bemutatók feladatokban való mély ismereteikről személyes védés során számolnak be. Az elkészített programban meg kell jelölni azon kódrészeket, amelyeket nem a védő készített. Olyan kérdések is várhatók, hogy mit kellene másképp csinálni, ha változtatni akarnánk a program működésén. Amennyiben a védés nem sikeres, a vizsgázást nem engedélyezem. A dokumentáció tartalmazza az állapottér (játékfa) egy 10-12 állapotú részének ábráját, ahol a lehetséges operátorok is elmagyarázhatók, valamint azt, hogy milyen kereső lett leprogramozva. A program az állapotterében való keresés egyes lépéseit (az érintett csúcshalmazokat és az alkalmazott műveletet) is tudja kiírni. [12p]

Kivétel a fent leírt beadandó-követelmények alól:

- aki tanuló ágenst készít open source könyvtárral adott inputból adott intervallum-értékeket előállító intervallum-értékű számítások előállítására, pl. 'Deep Learning' neuronhálókat alkalmazva, ő jeles megajánlott jegyet kap, s sejtetően mehet vele országos TDK-ra is.
- aki működő ágenst készít reális (amely problémákat szokták mellékelni a PC-s sokobanhoz) Sokoban feladatok megoldására, jeles megajánlott jegyet kap.
- aki olyan webhelyet készít, Java web service, Spring MVC (ez a preferált!) technológiára, amelyre a regisztrált userek felvihetnek Sokoban álláskiértékelő heurisztikát visszaadó int heur(SokobanState) metódus szövegét, Java-ban megírva, és a webhely eme heurisztikát injektálva az A* keresőbe keres megoldást a szintén a userek által felvitt pályákra, és időszakonként rangsort hirdet a userek heurisztikái között, a teljesítményük alapján, ő jeles megajánlást kap.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A teljesítménnyel pozitív korrelációban, a pontszámok alapján..

Oktatási segédanyag:

Az előadáson bemutatott prezentációk megtalálhatók a <http://moodle.nye.hu> címen.

Kötelező¹ és ajánlott irodalom:

- Futó Iván (szerk.): Mesterséges intelligencia, Aula Kiadó, 1999.
- Fekete István, Gregorics Tibor, Nagy Sára: Bevezetés a mesterséges intelligenciába, LSI Oktatóközpont, 1990, ELTE Eötvös Kiadó, 2006.

Stuart J. Russell, Peter Norvig¹: Mesterséges intelligencia modern megközelítésben, Panem, Budapest, 2005. (1-9. fejezet a kötelező, a 2003-as második kiadás fordítása) , Online elérhető, URL:

<https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/8703>